

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 3 sierpnia 2023 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził, że:

1. roczna podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne za 2022 rok Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi M. P. wynosi 165464,77 zł oraz
2. określił miesięczne podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne za poszczególne miesiące 2022 roku.

W uzasadnieniu wskazano, że w przypadku osób prowadzących działalność gospodarczą wysokość podstawy została ściśle powiązana z formą opodatkowania oraz wysokością uzyskiwanych dochodów z działalności gospodarczej (art. 81 ust 2, 2b-2d ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych). Nietrafne jest zapatrywanie jakoby do komorników sądowych zastosowanie miał mieć art. 81 ust 2za ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Przepis ten jest bowiem stosowany jedynie do tych osób prowadzących pozarolniczą prowadzących pozarolniczą działalność, które nie zostały wskazane w art. 81 ust 2, 2e i 2z ustawy.

(decyzja z dnia 3 sierpnia 2023 r. – k. 5-7 pliku II załączonych do sprawy akt organu rentowego)

Odwołanie od w/w decyzji wniósł M. P., zaskarżając ją w całości i wnosząc o jej zmianę poprzez stwierdzenie, że jako płatnik składek będący komornikiem sądowym, przy ustalaniu wysokości składki na ubezpieczenie zdrowotne za kolejne miesiące 2022 r. podlega dyspozycji art. 79 ust 1 w zw. z art. 81 ust 2za ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych.

W uzasadnieniu odwołania skarżący wskazał, że dokonana przez organ rentowy wykładnia jest nieprawidłowa. Jednocześnie odwołujący się w całości podzielił stanowisko wyrażone w stanowisku Krajowej Rady Komorniczej, którą załączył do odwołania. W uchwale zostało wskazane m.in., że wolą ustawodawcy było objęcie zakresem zmian wynikającej z wejściem w życie m.in. ustawy z 29 października 2021 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw, sytuacji prawnej szeroko rozumianych przedsiębiorców, do której to grupy komornicy sądowi nie należą z racji ograniczenia ustawowego i ich pozycji zawodowej. Należy zatem zaliczyć komornika sądowego do grupy podmiotów kwalifikowanych w uzasadnieniu projektu ustawy jako pozostałe osoby prowadzące działalność pozarolniczą - co pozostaje w ścisłej korelacji z art. 33 ust. 3 ustawy o komornikach sądowych. Komornik sądowy nie prowadzi bowiem działalności gospodarczej i nie jest przedsiębiorcą, nie jest osobą prowadzącą działalność w zakresie wolnego zawodu, nie może też być współnikiem w spółce, jak też Komornik nie jest osobą prowadzącą publiczną lub niepubliczną szkołę lub inną formę wychowania przedszkolnego placówkę lub ich zespół.

(odwołanie z dnia 2 września 2023 r. – k. 3-3 verte)

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie oraz zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu podtrzymał w całości argumentację wskazaną w zaskarżonej decyzji.

(odpowiedź na odwołanie z dnia 8 września 2023 r. – k. 11-12 verte)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

M. P. jest komornikiem sądowym przy Sądzie Rejonowym dla Łodzi - Śródmieścia w Łodzi.

(bezsporne)

M. P. w okresie od 4 listopada 2019 r. do 1 grudnia 2021 r. korzystał z ulgi na start, a tym samym opłacał składki na ubezpieczenie społeczne na zasadach preferencyjnych, przewidzianych dla osób wskazanych w art. 8 ust. 6 pkt 1 ustawy systemowej.

(pismo procesowe – głos do protokołu – k. 39-43)

M. P. z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej złożył do ZUS dokumenty rozliczeniowe za miesiące od stycznia do grudnia 2022 r., w których wskazał formę opodatkowania – zasady ogólne.

(decyzja z dnia 12 czerwca 2023 r. – k. 51-52 verte pliku I załączonych do sprawy akt organu rentowego)

W dniu 30 maja 2023 r. M. P. zwrócił się do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z prośbą o wydanie decyzji, że komornik sądowy przy ustalaniu składki na ubezpieczenie zdrowotne za poszczególne miesiące 2022 r. podlega dyspozycji art. 79 ust. 1 w zw. z art. 81 ust. 2za ustawy z 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

(pismo – k. 40-40 verte pliku I załączonych do sprawy akt organu rentowego)

Decyzją z dnia 12 czerwca 2023 r. odmówiono M. P. wszczęcia postępowania w przedmiocie ustalenia jego podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia zdrowotne w 2022 r.

(decyzja z dnia 12 czerwca 2023 r. – k. 51-52 verte pliku I załączonych do sprawy akt organu rentowego)

W dniu 28 czerwca 2023 r. M. P. złożył odwołanie od decyzji z dnia 12 czerwca 2023 r.

(odwołanie z dnia 28 czerwca 2023 r. – k. 27-28 verte pliku I załączonych do sprawy akt organu rentowego)

Organ rentowy podzielił argumentację ubezpieczonego dotyczącą braku przeszkód do merytorycznego rozstrzygnięcia jego wniosku. W związku z powyższym w dniu 3 sierpnia 2023 r. ZUS wydał decyzję, w której wskazał, iż M. P. jako komornik sądowy przy ustalaniu składki na ubezpieczenie zdrowotne nie podlega art. 81 ust. 2za ustawy z 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

(decyzja z dnia 21 lipca 2023 r. – k. 3-3 verte pliku II załączonych do sprawy akt organu rentowego, decyzja z dnia 3 sierpnia 2023 r. – k. 5-7 pliku II załączonych do sprawy akt organu rentowego)

Powyższe fakty Sąd ustalił na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach rentowych, których wiarygodność i prawdziwość nie była kwestionowana. Sąd miał na uwadze, że spór w niniejszym procesie sprowadzał się do wykładni przepisów powszechnie obowiązujących.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

W myśl art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 22 marca 2018 r. o komornikach sądowych (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1691 z późn. zm.), komornik nie jest przedsiębiorcą w rozumieniu przepisów regulujących podejmowanie, wykonywanie i zakończenie działalności gospodarczej.

Z powyższych przepisów wynika, także, iż do komornika stosuje się przepisy ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 2647, z późn. zm.), przepisy ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1230) oraz przepisy ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 2561 z późn. zm.), dotyczące osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą.

Wnioskodawca jako komornik sądowy nie podlega wpisowi do centralnej ewidencji i informacji o działalności gospodarczej.

Z punktu widzenia podatkowego wnioskodawca traktowany jest jako osoba osiągająca przychód, jakim jest przychód z pozarolniczej działalności gospodarczej - art. 10 ust. 1 punkt 3 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych.

Odwołujący jako komornik nie jest podatnikiem w rozumieniu art. 15 ust. 1 ustawy o podatku od towarów i usług, wykonującym samodzielnie działalność gospodarczą, o której mowa w art. 15 ust 2 ustawy.

Od 1 stycznia 2022 r. obowiązuje ustawa z dnia 29 października 2021 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2021 r. poz. 2105), która m.in. składkę zdrowotną uzależnia od tego, w jaki sposób osoby prowadzące działalność ustalają podatek dochodowy od osób fizycznych.

Zgodnie z art. 79a ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 146) składka na ubezpieczenie zdrowotne osób prowadzących działalność gospodarczą wymienioną w art. 8 ust. 6 punkt 1, 3, 4, 5 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych i art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców opłacających podatek dochodowy na zasadach wymienionych w art. 30c ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym stanowi 4,9% podstawy wymiaru, jednak nie mniej niż kwota odpowiadająca 9% minimalnego wynagrodzenia obowiązującego w pierwszym dniu roku składkowego, o którym mowa w art. 81 ust. 2, w przypadku składki obliczonej od miesięcznej podstawy jej wymiaru, iloczynu liczby miesięcy w roku składkowym, o którym mowa w art. 81 ust. 2 i minimalnego wynagrodzenie obowiązującego w pierwszym dniu tego roku składkowego, w przypadku składki obliczonej od rocznej podstawy jej wymiaru. Przepis ust. 1 stosuje się również w przypadku, gdy ubezpieczony, o którym mowa w ust. 1 opłaca w tym samym roku kalendarzowym podatek dochodowy na zasadach określonych w art. 30ca opodatkowanie dochodu z kwalifikowanych praw własności intelektualnej ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych.

Przepisy ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych w art. 8 ust. 6 w punkcie 1 dotyczą osób prowadzących działalność na podstawie ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców, punkt 3 dotyczy osób prowadzących działalność w zakresie wolnego zawodu, punkt 4 dotyczy wspólników jednoosobowych spółek z ograniczoną odpowiedzialnością oraz wspólników spółki jawnej, komandytowej lub partnerskiej, punkt 5 dotyczy osób prowadzących szkołę publiczną lub niepubliczną szkołę, inną formę wychowania przedszkolnego, placówkę lub ich zespół.

W art. 81 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, podstawę wymiaru składki dla osób prowadzących działalność gospodarczą wymienioną w art. 8 ust. 6 punkt 1,3,4,5 ustawy systemowej oraz art. 18 ust. 1 ustawy o przedsiębiorcach opłacających podatek dochodowy od osób fizycznych na podstawie art. 29, 30c lub 30ca ustawy podatkowej, stanowi dochód z działalności gospodarczej ustalony za rok kalendarzowy jako różnica między osiągniętym przychodem a poniesionymi kosztami uzyskania przychodu.

Komornicy nie mieszczą się w żadnej z wymienionych w art. 81 ust. 2 grup, nie są przedsiębiorcami w rozumieniu przepisów ustawy o przedsiębiorcach, ani nie należą do żadnej z grup określonych w art. 8 ust. 6 punkt 1,3,4,5 ustawy systemowej. Nie wykonują wolnego zawodu. Jedyne z punktu widzenia istnienia tytułu ubezpieczenia komornicy sądowi traktowani są jako osoby prowadzące działalność gospodarczą.

Art. 81 ust. 2za ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych stanowi, że dla pozostałych osób prowadzących działalność pozarolniczą, w tym osób współpracujących z osobami prowadzącymi działalność pozarolniczą, podstawą wymiaru miesięcznej składki na ubezpieczenie zdrowotne

będzie kwota przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw w czwartym kwartale roku poprzedzającego, włącznie z wpłatami z zysku, ogłoszonego przez Prezesa GUS w Monitorze Polskim.

Tutejszy Sąd nie podziela stanowiska wyrażonego przez Krajową Radę Komorniczą (załączonego do odwołania), zgodnie z którą komornicy powinni być traktowani z punktu widzenia ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej jak pozostałe osoby prowadzące działalność pozarolniczą o których mowa w art. 81 ust. 2za.

W ocenie Sądu Okręgowego aktualność zachowuje pogląd wyrażony w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 2 stycznia 2018 r., iż komornik sądowy płaci składki na ubezpieczenie społeczne za siebie jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą (por. wyrok SN z 21 stycznia 2016 r., III UK 60/15, LEX nr 1977935).

Literalna wykładnia przepisu art. 33 ustawy z 22 marca 2018 r. o komornikach wskazuje wprost, że komornika traktuje się jako osobę prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą na potrzeby ubezpieczeń społecznych nie na podstawie art. 8 ust. 6 sus, ale wprost na podstawie art. 33 ust. 3 ustawy o komornikach. W konsekwencji komornika na potrzeby ubezpieczeń społecznych potraktowano jako podmiot spełniający definicję określoną w pkt 1 art. 8 ust. 6 sus. Komornik nie jest przy tym definiowany jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą na podstawie ustawy Prawo przedsiębiorców i nie musi spełniać przesłanek tej ustawy, do których odsyła pkt 1 art. 8 ust. 6. To sama ustawa o komornikach na potrzeby ubezpieczeń społecznych wprowadza fikcję prawną i przypisuje komornikowi status osoby prowadzącej pozarolniczą działalność gospodarczą (por. wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie z 13 września 2023 r., XXI U 72/23, LEX nr 3663129).

Na potrzeby ubezpieczeń społecznych komornik ma obowiązek opłacać składki na ubezpieczenie zdrowotne jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą w rozumieniu art. 8 ust. 6 pkt 1 ustawy sus. Tym samym podstawę ustalenia wymiaru składki określa zasadniczo art. 81 ust. 2 ustawy zdrowotnej. Komornik sądowy nie wypełnia tym samym dyspozycji art. 81 ust. 2za, gdyż nie jest traktowany jako pozostała osoba prowadząca działalność pozarolniczą (a więc nie pozarolniczą działalność gospodarczą) wymieniona w art. 8 ust. 6 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych (por. wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie z 13 września 2023 r., XXI U 72/23, LEX nr 3663129).

Nadto, podkreślenia wymaga, iż skarżący w okresie od 4 listopada 2019 r. do 1 grudnia 2021 r. korzystał z możliwości zapłaty składki na ubezpieczenie społeczne na zasadach preferencyjnych. Taka możliwość została przewidziana w art. 18a ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych. Zgodnie z powołanym przepisem, podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe ubezpieczonych, o których mowa w art. 8 ust. 6 pkt 1, w okresie pierwszych 24 miesięcy kalendarzowych od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności gospodarczej stanowi zadeklarowana kwota, nie niższa jednak niż 30% kwoty minimalnego wynagrodzenia. Zgodnie zaś z art. 8 ust. 6 pkt 1 przywołanej ustawy za osobę prowadzącą pozarolniczą działalność uważa się osobę prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą na podstawie przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców lub innych przepisów szczególnych, z wyjątkiem ust. 6a.

Powyższe oznacza, iż w opinii skarżącego, jak również innych komorników korzystających z w/w rozwiązania, komornicy mają prawo do skorzystania z ulgi na start i zapłaty składek na ubezpieczenie społeczne na zasadach preferencyjnych przewidzianych dla osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą. Jednocześnie zdaniem komorników, w tym ubezpieczonego, składka na ubezpieczenie zdrowotne komorników nie powinna być wyliczana jak dla osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą.

W tym miejscu należy zauważyć, iż powyższe koncepcje się wykluczają, albowiem komornik sądowy nie może być traktowany dla potrzeb zapłaty składek na ubezpieczenie społeczne na zasadach preferencyjnych przewidzianych dla osób prowadzących działalność gospodarczą, zaś w przypadku zapłaty składek na ubezpieczenie zdrowotne już nie. Jak słusznie zauważył organ rentowy, gdyby skarżący miał opłacić składkę na ubezpieczenie zdrowotne na zasadach przewidzianych w art. 81 ust. 1 2za ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych

ze środków publicznych to należałoby uznać, iż nie miał on prawa do skorzystania z możliwości opłacenia składek na ubezpieczenie na zasadach preferencyjnych.

Mając na względzie powyższe okoliczności należy stwierdzić, że do komornika sądowego nie może znaleźć zastosowania art. 81 ust. 2za w/w ustawy, zgodnie z którym podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne stanowi kwota przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw w czwartym kwartale roku poprzedniego włącznie z wypłatami z zysku.

Wobec tego Sąd, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., oddalił odwołanie, o czym orzekł, jak w punkcie 1 sentencji wyroku.

Podstawę prawną rozstrzygnięcia o kosztach procesu stanowił art. 98 § 1 k.p.c., na mocy którego Sąd zasądził od odwołującego się na rzecz organu rentowego (jako strony wygrywającej) zwrot kosztów zastępstwa prawnego. Wysokość wynagrodzenia pełnomocnika organu rentowego Sąd określił na podstawie § 2 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1935). Zgodnie z art. 98 § 1¹ k.p.c. od kwoty zasądzonej tytułem zwrotu kosztów procesu należą się odsetki, w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego, za czas od dnia uprawomocnienia się orzeczenia, którym je zasądzono, do dnia zapłaty (punkt 2 sentencji wyroku).

/Jacek Chrostek/